

Bohoslužba 19. marca 2023

– Ježišov zachraňujúci pohľad –

Piesne: 111,1 111,2-4 266 277

Suma ev.: „... hľa, satan si vás vyžiadal, aby vás preosial ako pšenicu. Ale ja som za teba prosil, aby tvoja viera neochabla. A ty, až sa raz obrátiš, posilňuj svojich bratov.“ (Lk 22,31-32)

Lk 22,54-62 – Peter zapiera Ježiša

⁵⁴ Potom ho chytili a voviedli do veľkňazovho domu. Peter ho z diaľky nasledoval. ⁵⁵ Uprostred nádvorja rozložili oheň a posadali si. Aj Peter si sadol medzi nich. ⁵⁶ Tu si ho všimla jedna slúžka, ako sedí pri ohni. Zahľadela sa na neho a povedala: „Aj tento bol s ním.“ ⁵⁷ Ale on zaprel a povedal: „Žena, nepoznám ho.“ ⁵⁸ O chvíľu ho uzrel iný a povedal: „Aj ty si z nich.“ Potom Peter povedal: „Človeče, nie som.“ ⁵⁹ A keď prešla asi hodina, ktosi iný prisviedčal: „Naozaj, aj ten bol s ním, veď je Galilejčan.“ ⁶⁰ Ale Peter povedal: „Človeče, neviem, čo hovoríš.“ Tu zrazu, kým ešte hovoril, zaspieval kohút. ⁶¹ Vtedy sa Pán obrátil, pozrel na Petra a Peter sa rozpamätal na Pánovo slovo, ktoré mu povedal: „Skôr ako dnes zaspieva kohút, tri razy ma zaprieš.“ ⁶² Peter vyšiel von a horko sa rozplakal.

Modlitba:

Otče nebeský, často prežívame vo svojich skúškach, že si nás satan vyžiadal, aby nás preosial ako pšenicu. A veru, uvedomujeme si, že z vlastných síl by sme neobstáli. Ďakujeme, že nás nenechávaš samých v našich zápasoch, že držíš nad nami svoju ruku a svoj zrak z nás neodvrátiš. Takto by sme chceli byť pred Tvojou tvárou aj teraz. Daj nám stráviť tento čas v Tvojej prítomnosti, aby sme sa protvdili v Tvojej vernosti. Nech nás to povzbudí k odovzdanému, Tebe milému životu.

S očakávaním, že Tvoj has nás osloví, vyprosujeme požehnanie na toto stretnutie okolo Tvojho slova. Požehnaj nás prežívaním Tvojej blízkosti, sily a tej nádeje, ktorá je silnejšia od našich strachov, hriechov a slabostí. Ak by si nás usvedčil z viny, nech Tvoja milosť nás v našej biede pozdvihne a odstráni naše previnenia. Prijmi nás, takých akí sme, pre svojho Syna, Pána Ježiša Krista. *Amen*

„Vtedy sa Pán obrátil, pozrel na Petra a Peter sa rozpamätal na Pánovo slovo“

Lk 22,61

Milí Bratia a milé Sestry!

Aký **dramatický** je tento dobre známy príbeh o zlyhaní a pádu popredného učeníka Ježiša! Je to cítiť už v tom, že Lukáš ho vyrozpráva krátkymi vetami. Tie

svojím spôsobom dobre stupňujú napätie. Dráma je v tom, že môžeme sledovať **skĺznutie učeníka** stále hlbšie a hlbšie. Niet zastavenia sa a on si to ani nevšimne. Verím, že sa to stalo tak aj pre naše poučenie. Totiž nielen vtedy môže nastať pád, keď človek vedome hreší, ale aj keď koná napr. z ustarostenej lásky. Takáto láska plná obáv priviedla aj Petra na nádvorie domu veľkňaza. Avšak jeho lásku k Ježišovi premohol strach o seba.

K pádu vedú kroky. Všetko sa začína prvým krokom. Čo je ten **prvý krok** tu v tomto príbehu? „*Peter ho z **dialky** nasledoval.*“ Učeníci sa rozutekali, on jediný zostal. Šiel za Ježišom, viedlo ho tam jeho srdce – šiel však opatrne, s odstupom. Pochopiteľne, aby to nebolo nápadné. Z Petra sa tu stane už iba akýsi **pozorovateľ**. A tá **vzdialenosť** sa mu vypomstí. Veru, **nie je možné** Ježiša nasledovať z dialky...

Druhý krok je, že Peter zostal **sám**. Všetci zutekali, strach premohol súdržnosť učeníkov. Peter zostal bez svojich spolu-učeníkov, s ktorými by sa mohli navzájom podporovať alebo povzbudzovať. Spoločenstvo je zásadne potrebné k vytrvaniu vo viere. Peter sa zároveň dostáva do spoločnosti úplne *cudzích ľudí*. Nielen preto sú mu cudzí, že ich nepozná. Predovšetkým preto, že sú **duchovne nepriateľskí**, čo sa týka prístupu k Ježišovi. Nádvorie domu veľkňaza – to je **svet, cudzí** pre učeníka Pána Ježiša. To všetko prispieva k stupňovaniu sa jeho strachu – avšak teraz už **o seba**. Jednoducho povedané: Učeník Ježišov tu **nie je na svojom** mieste. To nikdy nevedie k dobrému.

Milí Bratia a milé Sestry, je to dôležité varovanie aj pre nás, pre dnešných učeníkov, ak sa za nich pokladáme... Vzďaliť sa od Pána vedie k pádu... nebyť na svojom mieste a pokúsiť sa zotrvať a správať sa udomácnene v cudzom prostredí môže mať tragické následky pre nás...

Peter na tomto jemu cudzom mieste nemôže zostať nepovšimnutý, hocijako by chcel. Noc je chladná. Prisadne si teda k ohňu, aby sa zohrial. Veľa svetla tam nie je, ale stačí to k tomu, aby si ho všimla jedna slúžka. Je to iba slúžka, nič viacej. Žena, bez akýchkoľvek kompetencií. Čiže jej poznámka – „*Aj tento bol s ním.*“ – by mohla zostať aj bez povšimnutia. **Len keby sa Peter nebol tak bál!** Cíti sa však byť trafený a **inštinktne** sa začne brániť. Vysloví tú hroznú vetu: „*Žena, nepoznám ho.*“

Dobre počujeme? Peter sa možno o nejaké dve hodiny **predtým** zadúšal: „*Pane, som hotový ísť s tebou aj do väzenia, aj na smrť.*“ A verme, že to myslel celkom úprimne, ibaže pri tom sa spoliehal na seba. Avšak **veriť v seba** je málo! Peter zapiera Ježiša. **Zaprie, že Ho vôbec pozná!** Nemám s Ním nič spoločné, nechaj ma na pokoji...

Čo by bolo, ak by aj Ježiš zaprel jeho? Veď On sa práve chystá nastúpiť na cestu, ktorá vedie na Golgotu, aby aj o Petrovi mohol vyznať pred nebeským Otcem: On je môj, zaplatil som za neho tú najvyššiu cenu. **Poznám ho podľa mena**, patrí

mne! – Tohto Ježiša zapiera Peter, predovšetkým slovom, ale aj správaním sa – tým, že nie je na svojom mieste. Čo tu vlastne hľadá na tomto dvore?

Bratia a Sestry! Je tu ale medzi riadkami aj jedna dobrá správa. Totiž, že **učeníka je poznať**. Nedá sa zatajiť, ku komu patrí. Je to dobré a aj **to zaväzuje**. Koľkokrát by sme sa z toho radi tešili, že by ľudia na nás uzreli a spoznali, že sme veriaci, že patríme k Ježišovi! Ale veď koho srdce patrí Jemu, na tom je to poznať! A hľa, vidíme, že aj keby nechcel! Len je smutné, ak sa to dostane na verejnosť vtedy, keď sa nespráva tak, ako sa na učeníka patrí. Keď vlastne robí hanbu svojmu Majstrovi.

Ďalším krokom, ktorý vedie k pádu, je tá **tuposť**, ktorou Peter **nevníma** toto nebezpečenstvo. Mal by utekať preč odtiaľ, avšak tam zotrúva. **Necíti**, čo mu tu hrozí – nie je to smrť, ale úplné **zlyhanie**. On dúfa, že sa už dostal spod pozornosti. Avšak zotrvanie na nebezpečnom mieste má ďalšie následky. Zrazu aj niekto iný si ho všimne a hovorí: „*Aj ty si z nich.*“ Za iných okolností by mohol byť pyšný, že ho takto vnímajú. Veď patríť k Ježišovi je veľká **pocta a výsada**. Ale teraz – Peter sa opäť **inštinktné** bráni: „*Človeče, nie som.*“ **Počuje sa vôbec?** Počuje, čo to vravia jeho ústa? Asi nie...

Prejde asi **hodina**. Je to veľa či málo? To závisí od toho, o čo ide. V Petrovom prípade je to dlhý čas na rozmyslenie, na uvedomenie, že musím ísť rýchlo odtiaľto preč... Ale on je stále pri tom ohni a zohrieva sa. Snáď už na celú vec zabudli a môže si vydýchnuť... Avšak dôjde k **ďalšiemu kroku** smerom ešte do väčšej hĺbky. Do tretice sa niekto znovu ozve: „*Naozaj, aj ten bol s ním, veď je Galilejčan.*“ Všimnime si, že nie sú tu **žiadne náznaky prenasledovania**, ani snaha o niečo také. Len Peter to tak prežíva – je to reakcia jeho nekludného srdca. Veď ho doposiaľ nechali na pokoji! Nikto ho tu nerieši. Ani nie sú to ľudia, od ktorých by mal mať dôvod teraz sa báť.

Peter si z toho nič nevšimne a ani si neuvedomí, ako kľzne stále hlbšie a ďalej od svojho Majstra. V tom je najhroznejšie to, že ani si to človek **nevšimne**... Je tomu tak v rôznych rovinách života. A vtedy nastane **krach viery**. Pretože človek sa sám zastaví nedokáže. Petra **zastaví Ježišova láska**, ktorou ho skôr miloval. Jeho milosť, ktorou mu **dopredu** prichystal východisko, aby sa spamätal a prebudil: „*Ale ja som za teba prosil*“ – hovoril mu v ten večer Pán Ježiš. A v tej veľkej tme zrazu začína svitať pre Petra: „*Tu zrazu, kým ešte hovoril, zaspieval kohút.*“

Hlas kohúta v noci – koľkí ho nemajú radi... Ale môže sa stať Božím slovom a odkazom, ak nám pripomína Jeho vernosť napriek našej nevere. Veď to, že nás nenechá v stave padnutom, ale prebúdza, je aj zvestou nádeje pre nás. I keď nasleduje **horké vytriezvenie** – prebudenie sa na fakt, že som Ježiša zaprel. Presne, ako mi to povedal. A aby to malo väčšiu váhu, Peter cíti na sebe aj pohľad svojho Majstra: *Vtedy sa Pán obrátil, pozrel na Petra a Peter sa rozepamätal na Pánovo slovo, ktoré mu*

povedal: „Skôr ako dnes zaspieva kohút, tri razy ma zaprieš.“ Počul a videl. Vtedy sa zrazu prebudil.

O Ježišovom pohľade na Petra píše iba evanjelista Lukáš. Ich pohľady sa stretli. Je to **rozhodujúci moment** pre Petra. Pomáha mu, aby sa spamätal, aby sa rozpamätal na Pánovo slovo a dodatočne Mu dal za pravdu. Stalo sa tak, ako On povedal: „Skôr ako dnes zaspieva kohút, tri razy ma zaprieš.“ Totálne zlyhanie, totálny pád.

Bratia a Sestry! Sklamanie je vždy negatívna skúsenosť v živote človeka. Už nech je z hocikákeho dôvodu, ak sa sklameme v niekom, to sa nedá len tak ľahko „predýchať“. Avšak **najväčšie sklamanie** je, keď sa sklameme sami v sebe. Ak človek si uvedomí, že toto som si o sebe nikdy nepredstavoval a nebol by som si pripustil, že sa niekedy takto podlo zachovám. Takéto sklamanie je veľmi bolestivé. Hovorí o tom, ako veľmi **nepoznáme sami seba**, čo to v nás prebýva. Nieže ešte poznať toho druhého! Veru, koľko vecí nevieme si o sebe predstaviť (no o tom druhom už áno), že by sme dokázali spáchať – a stane sa. Je to strašné rozpoznanie.

Avšak aj pre takého učeníka existuje východisko. Tým je práve **Ježišov pohľad**. On ani teraz nemyslí na seba, ale na svojho úbohého padlého učeníka, ktorý je zronený a odkázaný na Jeho odpustenie a pozdvihujúcu lásku. A to je **posledný krok** pri páde učeníka. Ten, ktorý **zmení jeho smerovanie**. Už nie dole, veď už je na dne. Ale aby sa z tej jamy dostal von. Ježišov pohľad mu ponúka toto **východisko**.

Ježišov pohľad, Jeho krotký zrak neraní, ale i keď možno žaluje, predsa je ubezpečením o tom, že On pozná Petra. Tomu, ktorý zaprel, že ho vôbec pozná, nehovorí „ani ja ňa nepoznám“. A nevracia mu jeho neveru a nevzdáva sa ho. Petrovi zrazu **padne závoj** z očí, zrazu vidí seba takého, aký v skutočnosti je a spamätá sa, že kam sa dostal. Avšak už vidí **ďalší krok** k riešeniu: Peter vyšiel von a horko sa rozplakal. Urobí to jediné, čo môže: von, preč odtiaľ a otvorí ventil, aby vyšlo všetko von – plakať úprimne nad sebou, úprimným plačom kajúceho, ktorý sa v svojej škaredej nevere stretol s vernou láskou.

Bratia a Sestry, Petrovo zapretie Ježiša je pre nás veľkým varovaním, veď nie sme o nič lepší od neho. Nech nám dá Pán tú milosť, že uvidíme naše zapierania a zlyhania a všetko nebezpečenstvo, ktoré číha na našu vieru. Nech nám dá tú milosť, že nás premôže Jeho láska, ten pohľad, ktorý nás vedie plakať nad sebou a utiekať sa k Nemu, aby sme našli možnosť nápravy a cestu k novému začiatku, k novému – a už ináč orientovanému - životu. **Amen**

Modlime sa:

Pane Ježišu Kriste, ani s nami, dnešnými Tvojimi učeníkmi, sa nemáš čím chváliť. Však tiež sa bojíme o seba, tiež sme opatrní a náchylní Ťa zaprieť, ak cítíme

nejaké nebezpečenstvo. Odpusť, že ľahko zutekáme a skôr Ťa budeme z ďaleka sledovať, ako nasledovať. Naša bieda je tiež v tom, že nerozpoznáme, ako nás naša zbabelosť vie od Teba odlúčiť. Ďakujeme preto za dnešné varovanie a napomenutie. Zmiluj sa nad nami, aby Tvoj láskyplný pohľad nám dal vytriezvenie a odhodlanie riešiť si svoje veci, hľadať cestu pokánia a návratu ku Tebe, kde jedine je nám dobre.

Ďakujeme, že odvahu k tejto prosbe nám dáva Tvoj kríž, ktorý je dôkazom Tvojej odpúšťajúcej a prijímajúcej lásky. Ďakujeme, že Ty si prišiel nás prijať a nezaprieť. Povedať nám, že nás podľa mena poznáš, napriek tomu, že naše slová a správanie Ťa často zapierajú. Obnov preto našu lásku k Tebe, aby vyhnala strach z našich srdc, aby sme Ťa s radosťou a ctou vyznávali celým svojím životom.

Požehnaj nám toto pašiové obdobie, aby sme sa vedeli sústrediť na Tvoj kríž. Nech z neho čerpajú silu a útechu nemocní, smútiaci, prenasledovaní, zneužití, zastrasení, odvrhnutí, pochybujúci, hľadajúci – všetci, ktorým chýbaš, ktorí túžia po Tebe a čo Ťa vzývajú v nádeji, že im pomôžeš. Tvoj zrak nad nami nech je a zostane prameňom nášho pokoja, oporou našej záchrany. Pre Tvoje milosrdenstvo prosíme, vypočuj nás. *Amen*